

et semper in ecclesia suam
in rebus et lampadibus in
mensis et laudibus gloriosis
glorioso deducat et in
sedis pristino gradu in debito
honore et summa reuerentia col-
locat. Hec est igitur gloriosa
et sollempnis exepas qua a
deo honorificata archiepiscopus
turonensis martinus ab exilio
reuerens ab alumpis suis offi-
ose exepit et in gpa et di-
tu est sede residens omni pete-
ti se ut sui nomen est pluri-
mum suffragat. Hoc exepas
celebre festi anno ab magna
aone dñi octingentesimo septua-
gesimo septimo a transuetho-
ne tricesimo primo id est decem-
bris celebrat aq ab adalando
archiepiscopo turonensi et a com-
pitaalibus episcopis celebrata
nodalis simulat auctoritas
que quidam resolutur a domo
ficta destructio et martini
exepas celebris et aucta
a suis memorialibus exepas
nominat. Et igitur o bone
martine pie pater pastor
et patre noster nobis et filius
et alumpis noster noster et venera-
toribus tuis more tuo bona con-
fer noxia submoue et oratio-
ni iugiter instamina nobis gau-
dia vite interminabilis ob-
tine. Presente dño nostro ihesu
xpo qui in patre et spu scto
viuit et regnat deo per omnia
secula seculorum amen.

Absida in qua corpus
beati martini conti-
nebat in qua eadem
detulerant ab auctore suo
filius erat ex auro et argento
quod de electis spissitudine dicitur
dignus auctorem opus beati
petri in scripturis sibi designat
supplicio litterarum vel versu-
ner erat vima forane fenest-
et ostium in ea hanc aucto fecit
rat beatus petrus quidam dicitur
ut corpus eius a terra inuoluit
pura in purpura rubra et
diligenter consuetu sic in hac
absida posuit fecit eadem alate
quadratum et rotatum ex lapi-
dibus tabulatis quod magna
tabula copuit et in aliis con-
tauit fecit inquam absida
ex auctore cupio et stagio
fusilem hunc palmam in spissi-
tudine in hostio fusile gumpit
et vertuellis et auctor clauibus
firmabat ubi et hanc absida
electa posuit fecit demum
fiedam desuper auro optimo
et lapidibus passis ornata
tanto sacerdoti dignam de-
merit idem consul in
venerabilibus episcopis adalando
turonensi et scto lupo ande-
galesi et mamoldo tenoni-
nensi et raimone auelyn-
nensi corpus sepe nominat
confessoris martini in
ambitu altaris in altaria

absida componi
hostium in absida
in et auctore
et inuoluit
consilio dedit
consilio phendat
in ipse et herede
petri possidem
vero ecclesia e
ipso crebitur
videtur consue
intrauunt e
sui consuetu
foram ecclesie
hunc omni po
vobis essent d
Eiusdem the
demon in redi
adire obtinuit
qui in consue
ad corpus beati
reductum fuer
maxime vero b
nra federatio
et beneficiu e
sui Constat a
mensa de esser
perd hunc a
festi sono vna
in hunc iugle
consil auxilian
adente beato m
talantibus eam
et consuetudine
nre nuntius in
in sede epali su
bui sord sibi b
maioris monast
et ministrum
Dicitur po
omni ab a

absida componere. Ipse
 hostium in absida sigillauerunt
 ita ut nulla pateat aditus
 ut introitus. Communi autem
 consilio sederunt in gelgerio
 consilio p̄benda beati mar-
 tini ipsi et heredibus eius imp-
 petuli possidenda. Cuius
 vero ecclesia eiusdem sicut
 ipse carebat thesauro
 ut editio consule in gelgerio
 instituerunt et thesauri-
 rum constituerunt et defen-
 sorem ecclesie fecerunt et
 tutore omni possessione eius
 ubique essent delegauerunt
 Cui sedem thesaurum et
 domos cum redditibus quadam
 aduix obtinuit. Omnes autem
 qui in consule in gelgerio
 ad corpus beati martini
 redire dū fuerunt euocati.
 maxime vero barones huius
 nite federauerunt. societate
 et beneficiis ecclesie largiti
 sunt. Contigit autem eodem
 mense dū esset consul in gel-
 gerio in omni adalaudu con-
 fecti somno vna vniuersa car-
 nis nite in gelgerio vero
 consul auxiliante deo et inter-
 cedente beato martino opi-
 tulantibus eam clerico nec no
 et consentientibus. quibus huius
 nite ciuitatis instituerunt et
 in sede ep̄ali sublimauerunt. hor-
 bina senē s̄m beati martini
 maioris monasterii abbate
 et ministrum.

DEnique post beati mar-
 tini ab autisiodoro

reversionem siue post corpus
 eius depositionem ob ipsius mei-
 ta longe lateque palanda ne-
 beverimad dñs ad eiusdem
 venerabile sepulchri virtutes
 operari dignet. De quibus quide
 virtutibus multa frequēt audi-
 uimus: sed nos de plurimis
 nō nulla miracula que vi-
 dimus declarare dearamus.

Ep̄ quidem laodicensis
 viri mox honestate lau-
 dabilis occulto dei iudicio
 morbo q̄ lupi vltro dat mi-
 rabiliter immo miserabiliter
 laborabat. Pauebat autem
 imatibus. Erat igitur videre
 miseriam. Tam glute omni-
 bus valitudinis grassabat
 ut inq̄ inmodū carnes viri
 more lupino resumeret cor-
 roderet deuoraret. Solusq̄
 solaciu nō quidem spes oia-
 dende estudinis: sed saltem
 dilatio mortis erat quod
 cotidie duo pulli gallinae
 eplures et cuiusdam mane
 duo q̄ vespe vna carniū viri
 consumēdi morbo ac si lupi-
 ne rabiei opponerant. nec
 sic cessabat consumēdi carniū
 eius inuenerat q̄ in morbo
 et si aliquando extirpata pas-
 cobat inuenerat tamen materia
 familiaris consumebat. Quid
 plura deperantibus mediis
 cura om̄ inuenerat frustaq̄ resumpta
 est ac si mortuus ab humana

salute penitus destituit. Sed
ut ait dñs que impossibilia
sunt apud homines. Possibilia
sunt apud deū. Quod spiritu
sibi intimante sentiens ep̄s
et de martini suffragio spem
velut gha spem coniciens
ad ip̄m ex toto corde conuer-
tit̄ p̄sumens per eū posse
fieri qd̄ ars humana non
poterat. Voto itaq; se obligat
martini sepulchri se visiturū
ab eo fideliter se petiturū
quā post deū ab ip̄o sibi dan-
santate solūmō presumebat.
Hec mora p̄m̄ votū pia vo-
luntas exequit̄. Idcirco igit̄
sibi honestissimis comitibus
et paratis habundē que
necessaria erāt it̄ agḡdit̄
sumope parat̄ ut ad festū
s̄ pontificalis quod imminēbat
exiret. Quod et factū est
nec latere potuit ut egrotā-
tis sublimitas et tante sub-
limitatis infirmitas. Quā-
to em̄ quib; emmētor̄ tāto
via infirmitas latius diuul-
gant̄. Quippe fama fortis
comes quē illa subruit hec
diffamat. Interat igit̄ mo-
ribunda ep̄s ep̄i martini
laudibus et festiuis. Sed ut
d̄ si posito inluctu musica
erat importuna narratio.
Vnēbat tamē deuotione
mestria nec vnqua noctibus

vigilijs abesse p̄cebat̄
multa canonicoꝝ cura eū
cōpassio mira beniuolentia
erat quē ante sanctū
tumultū in somnis p̄cip̄
p̄notabat q̄ non nisi p̄cip̄
urgente incommodo va-
lebat subsistere. Continua-
tis itaq; septem diebus solā
mitatis deis et populū
more debito letabant̄.
Iste vero non diebus non
noctibus a lacrimis et orā-
tione cessabat. Septima denū
noctis oratione continua
et doloris flagato acerbitate
ut erat ante s̄m̄ tumultū
p̄strata paululū obdormi-
uit. Cū ecce signipotes
martini pontificali deco-
rata infusa ei visū est aspi-
tisse. Quē ut patre filij
ut discipulū p̄ceptorē s̄m̄
bructū sequebat̄ et ip̄e tamē
ep̄iscopaldē redimita. Ad
quē ita amartina. Quid fra-
ter bructi. Quis̄ ne tibi videt̄
ut eger h̄c optata recipiat
sanctatem q̄ tam deuota ex-
ta longis partibus ad nos
venit tumultū tam sup̄plac-
tā p̄seuerant̄ nos̄ op̄e
expetit. Et bructū. Dñs m̄t̄
si placet vestre pietati bonū
est ut iste p̄cip̄m̄ recipiat
sanctatem. p̄sertim homo

nostri ordinis et
ordinis nō sp̄at
martini conuē
et famulare sibi
ore s̄m̄ de p̄cip̄m̄
non manu sup̄ e
frater magis s̄m̄
thep̄ ep̄i. Sicut
et vocatis d̄na
teste d̄m̄ qd̄ p̄cip̄
in s̄m̄ p̄cip̄m̄
eū ex p̄cip̄m̄
h̄ oratione me
nant̄ p̄cip̄m̄
m̄ et tunc p̄cip̄m̄
ut m̄m̄ m̄m̄
quo populū vni-
uersabilem non
tr̄m̄. Vis̄ se s̄
s̄ celebracione
glor̄ s̄m̄ et d̄
posicione seduab
d̄m̄ d̄m̄ m̄m̄
papalis suscipi
h̄m̄p̄ ad aū
disparat et s̄m̄
Ep̄m̄ ep̄s expe
l̄m̄ v̄m̄ m̄m̄
ut m̄m̄ m̄m̄
habent̄ timētes
m̄m̄ v̄m̄ d̄
cū. Quibus. Hol
timore d̄m̄m̄
me sancti redd
s̄m̄ m̄m̄ ne s̄
h̄ loqueret̄ ante
lucanas venite

nostri ordinis et sua vita
 ordinis non sperat Tunc igitur
 martini conuersus ad eum
 et familiariter sibi nomen auas
 ore sacro deprensit ipsamque au-
 tem manu super se deprensit
 fateri inquit sanatus te dicit
 ihesus xpo Surge ergo sanus
 et vocatis clericis meis inno-
 teste illis quod pater meus adep-
 tus sit sospitatem Dicit etiam
 eis ex precepto meo quatenus te
 haec ecclesie meae canonici fa-
 ciant Intestimonium autem xpi
 glorie et tue sanitatis proprio
 ut missa maiore hodie ceteris
 quo populus uniuersus qui tua
 mirabilem nouerat agri-
 tudinem viso te sospite in mis-
 se celebrauere et dominum
 glorificauerunt et de nostra mi-
 seratione feduacalia presumunt
 huiusmodi morbi locum baculi
 pastoralis auspice visus est
 tetigisse Ad cuius tactum et visum
 disparuit et sospitus recessit
 Exata est experientiae causa
 loco uincens manu apponit
 ut ministri eius qui ipse exu-
 babant timentes tactum pri-
 uigine uirtute prohibebant
 eum Quibus nolite inquit
 timere Dominus enim martino
 me sanitati reddidit Quibus
 suspirantibus ne forte per sop-
 nitum loqueretur accidit inquit
 lucernas uenite et uidete lo-

cum ubi fuerat morbus illi dicto
 atque nam more impaerens de-
 siderium est accensio limina-
 ribus penitentem sequitur inquit capi-
 tulo ecclesie substituerit Tunc
 vero resoluunt fastas quibus
 ut mos est alligabat pullos
 quod de sero morbo uelut mira-
 bili beluae obiecerat in-
 tactos reppunt Carne subae-
 iusse reliqua in nullo humi-
 litem inuenit nec ab ea
 differre propter quod lineola que
 domi rubicunda uice ataribus
 alterutram diuidebat Quod
 moror Clamor mirandus sit
 et gaudens ad astra suscol-
 litur Canonici qui matutinos
 hymnos pro sollempni more
 decantabant exa uoibus ac-
 currit tenens dignam satismi-
 raculo oculis comprobato ne-
 mine suorum signorum efficacia com-
 parabilem martino presta-
 bant Pulsant igitur signa
 te deum laudamus alacriter
 decantat et tunc dato conue-
 ta clericorum in capitulum co-
 uocant Inuisione martini ac-
 cepta episcopi sanatum canonici
 faciunt Cui et eodem die
 ut sibi sanctus iusserat domi-
 nam missam clero populo
 quod assistentibus celebrauit Cui-
 bus uite profectus letis et me-
 lumbus remeant ad ipsa In
 non magnata uel sa bnficio
 ut canonicoz suoz obsequio

ipi sro uestes piosas uasq;
aurea uel argentea quibus
hodieq; deo et sro mibi mis
tratur tui misit: singulisq;
canois. singula donaria
destinauit. Resq; hoc visum
e satis. pcessu siquide tepis
m dyocesi sua etiam in hono
re beati martini constituit:
qua tantis redditib; cumula
uit. ut xxx canoic; in ea
deo et scissimo martino de
seruientes habundantissimis
suprib; sustentarent. **Cam**
Martini **quartu**
De monte feriato bom
facius noie. hanc sibi bone
deuociois consuetudine fecit:
ut annis singulis ad die festu
beati martini ueniens. tumu
lu eius sacrosim expeteret.
Non eu itineis longitudo
uel asperitas. no mtracen
au hostium insidie. no bel
loru freques incursio non
deniq; vlla poterat impe
dire negocia: qn ad sc; suf
fragia pmereda occurreret.
Adeo fidele vno ppositu eat.
P more igit; aliqn ueneat.
Cu subito posito in oracioe:
negociu periculosum satis
pauit memoria. Mutuo
siquide sexaginta milia soli
dorū. in patria sua a quoda
burgense accepit sub fidei
sue sacrameto. salicet inter
positis simul fideiussoribus

multis: et tuc eiusde redde
de pecunie dies conditū m
stabat. Quid faceret? Si
ei more auuū pmab; alis e
uolae posset: nec sic quide
ad psonū poteat occurrere
diem. Ed igit; solu sibi re
stabat. ad martini suffragi
a postenda totus coheretur:
illum votis. illū exorat ge
mitib; ut in tanta neitate
constituto subueniat: ne sa
licet qui sese et sua negocia
ob eius deuotione oblitus fu
erat. ab ipō obliuiscat. ne
fideiussorum et sua ipsius
fidem periclitat; sinat. sed
more suo diuinit; faciat
esse possibile. qd apud hoies
impossibile erit. In hac
supplicatioe qm diu nati
tas ptendebat diu fatigatu
tandem obdormiuit. Cum
ente signipotens ille martini
ut totus semp viscerib; cari
tatis affluebat. deuotu sibi
mseato ei asuit. pontifi
cali redimtu infula: duob;
parit; epis comitatu. Visu
q; vno qd duo illi p eo mar
tino supplicaret. Quoru
pab; scus libenti hilaritate
annues. et fidere iubet. app
illū pollicetur. Per moza
visio sopnq; parit; term
nat. Homo exat; congra
tulati ceperat visiom. Sed
martini pmissio reuertit;

in effectu. Pa re
vafa era p se
illustis repen
nu mozu contine
quib; soluta m
plicauit. Que
pevit afferate n
cu seni nra qua
no fete ad sui tep
pecunia tanta q
isset. Herbat
pens. Que ser
qui oratiois eius
no pphabāt. so
dies pnis ante
ne affuisse sese
qui ea deposuit
miraculo q; gaudi
ptestat. Tunc
signipotens inq;
nus. de castib;
satis. mch po
man quib; debi
b; teneor relia d
O si et reditioe
ne ei; visitatio
oratio fidei mfr
Hns dictis collig
et ad hospitau u
tu. Ipse gaude
sequitur. Cu ecc
ctae mtritu. a
uisus ille tu deb
bat. Cum vr
pre gaudio mtr

in effectū. **N**ā repente duo
 vasa exa ppe se posita vir
 illustris respexit. summa
 nūmorū continētia: pro
 quibz sollicitz martino sup
 plicauēat. **Q**ue simul as
 pexit asseruante nemine
 in seū nūquāqz pspice:
 ne forte ad sui teptacionē
 pecuniā tantā quis opposu
 isset. **H**erebat igitur stu
 pens. **Q**ue serūctes sui
 qui orationis eius finē em
 nū p̄solabāt. sollicitū p̄
 detes p̄ius acedūt: neq̄
 ne affuisse sese exaubatibz
 qui ea deposuerat. nō minū
 miraculo q̄ gaudio affecti
 p̄testat. **T**unc marthysius:
 signipotens inquit marti
 nus. de celestibz credo the
 sauris. michi pondū pecu
 niarū quibz debitor hys die
 bz teneor celitū destinauit.
O si et creditore exhiberet:
 ne ei9 visitacio michi fiat
 occasio fidei infirmigende.
Hys dictis colligi pecuniā.
 et ad hospitiū iubet depor
 tari. **I**psē gaudens pone
 sequitur. **C**ū ecce ī p̄ius
 ecclie introitu. adest impro
 uisus ille cui debitor tene
 bat. **T**um vir exclamat
 p̄re gaudio miraculū expli

cat. martinū attollit mar
 tinū inclamat. martin
 facit audiri mirabilia. **T**ā
 dem creditor recōsignat
 pecuniā. plebs urbana
 concurret et rustica. clero
 p̄conate. p̄ntē marthysio
 simul et p̄testate miracu
 lū exponitur: xpi gloria.
 martin pietas in cōmūe
 laudat. **V**ir igitur p̄recla
 rus quē et ingemta libe
 litas exornabat. et p̄roga
 ta martin hūanitas ad
 melius matabat: regres
 sus ad p̄pria s̄ci beneficio
 hant migratus extitit.
Pempe eccliam in honore
 domini martin in p̄prio s̄ci
 dauit allodio. eāqz de p̄prie
 redditibz sua mūmificen
 cia ampliauit: ut cōuen
 tu monachozū mibi con
 gregato. et p̄elato eis p̄re
 abbaciā fore in p̄petuum
 constitueret. **I**n qua usqz
 hodie ad honore dei. et
 laudē signipotentis mar
 tin floret religio: xpiqz
 seruitū libealis in dies ex
 soluitur. **C**reditor quoqz
 illustris marthysius: et si
 sanguis generositate infe
 rior. morū tamē nobilita
 te p̄cipue circa martin ho
 nore se p̄bauit ingenuū.

Ram et ipse proprijs sumptibus
in martini honore etiam
construxit: cui tantum red-
ditum acquisiuit. quatuor conuen-
tuum monachorum ibidem deo
et beato martino seruien-
tium. plenissimo sumptu suffi-
cere potuissent. Florent autem
hodieque ambe etiam quae magis
diebus nobis prestantur pingu-
sunt: vicane scilicet fuisse
si pago: *Cam. qutu...*

T diebus illis ad beati viri
sacrosanctum tumultum. unde et
per patrie in energumum
ferebat. Mirum in modum:
mortui virtutem circa viuos
salutem operabat. Per quos
optata sospitate frustraaba-
tur: nisi cuius fides infir-
ma de martini potentia
dubitans arguitur. Erat
tunc temporis demomachus
quidam. etate iuuens. in-
licitis pigre gimo nomine.
de castro prulliano oriun-
dus. Hunc parentes vinctum
catenis. in iudicium obse-
quium. ad sanctam basilicam ephra-
bel fecerunt. Demomachus
qui eum muaserat et durus
possessor presidebat illi: ad
multorum confusionem ut pro
organo abutebat. Qui
cum ei in eum uenisset pene-
na. capitalis criminis non
e obnoxius: statim tempore

locum. personam. modum fan-
nois. demon in eius facie
irrueret coram omnibus expo-
nebat. Tanta erat in de-
mone scelerum perspicacia: quod
quidam clericus sancti fridrici
nomine. diues operum. clari san-
guinis. non nullius etiam dig-
nitatis in etiam. nam subde-
canus erat. audiens grauius
tulit tantam scilicet a deo dy-
abolo promissam penitentiam. ut
hodie presertim christianos.
publice communitaret infamie.
Demomachus in penitentiam demom-
achi cum hac querela uenit.
In quem dyabolus eius dicitur
gens oculos quem occupauerat:
per os ipsius ait.
Et tu de sano capite nos
oburgas: qui hac nocte
tale facinus cum tali persona
tali in loco admisisti. Erubuit
clericus: diuertensque
ab eo sacerdote euocat.
in parte secedit. tunc sub-
a demone obiectum. et si
forte premebat eius consat-
tia. spiritu contrito dampnat.
uocem humili confitetur: iu-
dicio sacerdotis se subdit.
satisfactionem prompta alacri-
tate amplectitur. Hinc tandem
virtute fidei animatus. ad
demomachum rediens penitentiam:
et de me inquit quid dicitur.
In quem ille ut fuit erat tor-

nos intendens
sepe hunc multi-
tudo inquit
mem in te com-
audito clericus
scilicet confessionem
sue preteritis con-
exclamauit et
dicitur fideles. atte-
quanta sit fidei in-
qui admirabile
sit confessionis
facientem. Audis
coram aduersariis. qui
miserunt mihi
qui hunc hominem
et unum uenit. facta
confessionem
nisi uel de corde
none: ecce sum
me recognouit
viam meam dominum
depremur: ut h-
liberet a demon-
detur. Tunc demom-
energumum.
omnes non time-
u palestrite per-
ta. Solus mar-
poret. et hoc
honore missa re-
audientes
silio imo me se-
Et si dyabolus
terre uel quandoq-
rogu. Non igitur

uos nitendens oculos. et
sepe hunc multū respectas:
recede inquit a me q̄ nichil
nrm̄ in te conperio. Quo
audito cleici xpi gloriā
streḡ confessionis virtutē
sue p̄ferens confusiom:
exclamauit et dixit. Au
dite fideles. attendite ppli
q̄nta sit fidei nre virtus:
qm̄ admirabile. qm̄ efficax
sit cōfessionis mediabile
sac̄mētū. Audistis eī qui
corā adertis. qm̄ turpia
mperauit michi demon
qui hūc hoīem obsidet:
et utiq̄ vera. Nunc autē
facta confessione et crim
nū ueā de corde abrenūcia
none: ecce suū nichil in
me recognouit. Quap̄t
vnam̄mes dnm̄ fideliter
depremur: ut hoīem istū
liberet a demone quo obsi
detur. Tūc demon per os
menergum̄. Vos inq̄t
omēs non timeo: nec me
ū palestritē per uos dnm̄t
tā. Solus martinus hoc
potest. et hoc tamē in eius
honore missa celebrata.
Quo audientes cleici. con
silio mto nre se dixerūt.
Et si dyabolus mendax ē:
certe uel quādoq̄ uerū dicit
cogit. Non igit̄ ab ipso

fidem rapientes: sed ab eo
quā multū testimonium per
hibet. in honore domini
et gloriosi martini mis
sam celebrem q̄: credentes ī
eū qui malis bene utitur.
Nec mora. festiua in cras
tino in honore s̄a agitur
missa. Quā post cōmu
monē sacra. id est marti
nus abrahe s̄m̄i letq̄ exi
puitur clerus detantaret:
dyabolus non ferens tan
tā laudē martini. tetrum
clamorē emittens. tetrumq̄
relinquēs odorē. ab m̄ener
gum̄o discedens. eū sanū
q̄uis multū deseruit. Qu
cleici uidentis nō fuit ei
satis sub cōmū cleicorū
uita s̄cō deseruūe marti
no: s̄ placitā martini ui
tā p̄fessus. in maiori mo
nasterio. monachū habitu.
monachūq̄ ope suscepit.
Jam mōchus factus mo
nachi uigilauit ī actus:
adeo ut postea custos ordi
nis in eodē mōstelo pro
sitate uite et religionis
custodia poneretur. Qu
martinū nulli fere s̄cōrū
mētis inferiorē: nulli
s̄cōm̄ potentia. nulli uis
celib̄ caritatis m̄nozem.
Qui mirabilis demoma

cum curavit: et eius sanitate
clerico suo misericorditer uere
salutis causam esse donavit.
Martinum igitur **m**energum
laudat medela: martinum
magnificat plebis admiratio
et deuotio. Martinum quoque
glorificat deus ad deum conuer-
sio perfecta: et ubique tanto mi-
rabilius martini habetur
pro postentium fides ad deum
et ad ipsum deum promeret?

P Et idem **Ca. vi.**
Tempus lambertus
quidam dultino languore con-
tractus: cui nulla remedia ua-
lebant proficere: cum ad tumu-
lum beati martini in lecto su-
isset allatus: primum circa ge-
nua in quibus grauiorem pacie-
batur dolorem: sudore cepit
non paruo madescere. Dem-
de tepesfactis uerbis: repa-
tisq; neruis: rediuuos pe-
des extendit. Nec multo
post cernete populo surrexit
in columnis: pedibusq; suis
ad propria remeauit: qui ma-
nibus allatus fuerat alienis:

Tem quedam **Ca. vii.**
mulier nomine roselma: quam
malignus spiritus per quinque
menses possederat: et omni me-
brozum priuata officio: ab-
muitu quoque etiam diu pro-
hibuerat: postquam basilicam
sancti antistitis mirauit: con-
tinuo liberata a demomo

locus corporis integritatem
non sine admiratione multo-
rum sub momento recepit.
Cui demum domum reuertenti
ut candelam pararet: quam cum
aliquis fidelibus ueniens offer-
ret: sed unde emerit omnino
non haberet: quidam mona-
chus angelica cantate deco-
ratus: in foribus ecclesie obui-
auit: dansque illi purissimum
candoris numerum subito non
comparuit. Accepto mu-
er denario et numerularis
ostenso: tres obulos multo
superstit: quibus candelam con-
paratam rediens ad tumba
sancti obtulit. Hec res om-
nibus quibus tunc interu-
erat eadem femina referente in-
notuit: **Ca. viii.**

Sub ipso tempore alia
femina nomine agnes
de oppido faye manuumq;
pedumq; officio per biennium
desoluta: ut ad sepul-
chrum beati antistitis post
longos labores potuit acce-
dere tam fuit illi aro sus-
pirare recipere quam postulas-
se: **Ca. ix.**

Quoniam itaque per tantis
et tam manifestis miracu-
lis dei signa pulsarent:
et ymnis te deum laudamus
rotundis uocibus decantaret:
quidam clericus de ecclesia beati

perit puellas in
ulceribus prussis: a
lentum uoce. in
tut. comitum suste-
nere. miracula quae
uisu. basilica
tam mirum: sta-
mirabile dictum: s-
blatati pedis qua-
eade hora adipsu-
Et et puell-
noie osann-
dultino ambaru t-
nuu. opandi usur-
suffragio sancti v-
nora muorato. pe-
noie deperere ex-
ne resista e poss-
Eodem mch-
omnis die
puer noie grauid-
gembus per trienn-
membra baculo sust-
Qui uirtute bac-
renouat. baculo
uti solut erat. m-
sti confessoris ad n-
posteroru deposu-
be suspensio: gra-
et micolums iplo
ad sua repedaunt.
Tem aliud huc p-
est silendum mir-
quoda mulier noi-
tu uir suus suade-
neruos tibiari fer-
tut: amisso gudio

petri puellaus in pede canci
bltere prussus. audita psal
lencium voce. nisi quo po
tuit. comitū sustentatq̄ aux
ilio. miracula que ibi fiebat
visurus. basilicā beati mar
tim introuit: statim qd̄ est
mirabile dictū. sanitatē de
bilitati pedis quā nō petebat
eādē hora adipisci p̄meruit:

Sed et puella *Ca. v.*
noīe osanna. que pre
diutino ambatū timore ma
nuū. opandi usum amiserat:
suffragio sancti viri fide de
uota muocato. per immuta
tionē dextere excelsi. pristi
ne restituta ē sospitati. *Ca. vi.*

Eodem nichil *vi.*
omnibus die. quidam
puer noīe gaufridg. cotinctis
gembg per triennū infelicia
membra baculo sustentauēat.
Qui virtute beati martini
renouatq̄. baculo quo p̄ pede
uti solitū erat. in basilica
sā confessoris ad memoriā
posterorū deposito et a tra
be suspensū: gratulabundus
et incolumis p̄lo spectante
ad sua repedaunt:

Tem aliud huius simile non
est silendum miraculū. Quā
quedā mulier noīe maria
cui vir suus suadete d̄pabolo
neruos tibiariū feruō abscede
rat: amisso gradiēdi per tri

ennit usu diu elanguēat.
Que audita tot signozū po
tencia: se sustentans baculo.
insuquo potuit ad tumultū
sancti viri accedē non distu
lit. Juxta quē cū lacrimis
oracioni diuicius incubuit.
mira demceps res secuta ē.
Oracionē nāq̄ cōpleta mul
tis videntibḡ relunctis ner
uis gembgq̄ reparatis su
bito se mulier erexit: mox
q̄ conato gradu domū iens.
et eādē hora rediens. tortinā
quā domū habebat. letabū
da attulit: allatā ad memoriā
sancti viri cū gaudio et de
uocionē obtulit. *Ca. vii.*

Preterea hydogomus
quidā sagenarius. cui
ambe manus curuante simul
et tumefacte. longo tempe
usum piscandi negauerant.
mox ut tumbā sancti antisti
tis firma fide attigit. in cō
spū ppli aruāstantis. utiq̄
q̄ palme sedato tumore et ex
pulsio dolō. sanitatē quā pu
ro corde depoposceat ipetra
uit: rediuiuaq̄ dextera tota
plebe i laudibḡ dei acclama
te. et p̄ gaudio flente libere
se signauit. *Ca. viii.*

N Et minus hys glorio
sum addendū ardo mi
raculū. Tot itaq̄ ac tantozū
mirūquaq̄ discurrere p̄romo

signozū: m̄ cetēdō debiles
ad mēōriā sancti anstatis vn
diḡ confluentes. affuit et que
dā calamitosa puella noīe the
ophania. dampno aridi p̄mo
p̄mortui corpis nota multis.
Illa quippe insanabilis mor
bus qui a medicis fistula di
atur. consuptis omnino car
mbḡ. et scabie per multa fo
ramina uigūt defluente: ex
sanguīe et manlentā reddide
rat. Hec igitur om̄ p̄sus
spe recipiende aliq̄n̄ fanta
tis fraudata: mētis beati mar
tim. om̄ integritatē men
brozū. fugata peste sub mo
mēto recepit: *viii.*

Sub ipō tempore queda
adolescentula noīe pe
trō mlla. tante debilitatis vi
nebatur m̄comodo: ut pla
te pedū ad poplices reflexe
suo frustrarentur officio. H̄c
itaq̄ duobus ligms. quibus
p̄ pedibz utebatur membra
uictitans palitica: ad man
soleū beati martim firmā
fide accessit. *xi.* deuote ā
plectens et cū lacrimis deos
q̄lās: m̄uocato s̄a confesso
ris noīe. optatā diu eadem
hora et integritam adipisā
meruit sanitatē: *xv.*

N Et m̄n̄g et mat̄ona
queda galaciana noīe
non h̄uili orta p̄geme nota
quidē multis. et p̄honestā cō
uersatiōe amabilis. sed diu

tur̄na totius corpis infirm
tate confecta: p̄ximā mortū
et calamitosam deducebat
vitā. *xi.* Biquidē sopitis faucibz
obstrictis q̄ gutturis meatibz:
usum p̄iter et appetitum co
medendi p̄mitq̄ amiserat.
Hec tandē salubri potita con
silio. uecta equo. et clientum
ducta obsequio: tumulto s̄a
oratura p̄sternitur. Nec ml
to post oratiōe fusa beati mar
tim mētis toto corpore reno
uato. gr̄as agens a paumē
to erigitur: gaudensq̄ et m
columnis post aliquos dies ad
p̄p̄ria reuertit: *xvi.*

Eodem quoq̄ die puel
la noīe p̄xima. debili
tate contractozū genuū et a
rentis deoptere m̄fortunof
tis: per decē et octo annos
m̄felicem duxerat vitam.
Hanc demq̄ xp̄us restaura
tis gressibz. reformataq̄ dey
tea: ob mēta s̄a sui declarā
da. ad gloriā et laudē noīs
sui. m̄columē et letabundā
remisit ad sua: *xvii.*

D Et idem tempus s̄a
dysarmine aridis pedis no
ta multis: que a compāge
uiuētis corpis. pedē emortu
ū. non ad opus s̄ ad onus
per triennium m̄sca cūp̄
ferebat. quo potius ferri
debueat. Hec igitur fide
roborata. ad sepulchrum

gloriosi confessor
ti egi sanantur ad
paumēto cū la
abz p̄sternitur.
spectante p̄lo die
cur. m̄tegrā a d
ut sanitatem: et
gratulabunda ad
Eodem quoq̄
die. alta p̄
ber. longo om̄
officio deputatā:
li sancti viri m̄
fidelibz delata s̄
per serm̄ sui mē
si om̄ equitūdie
dignatā ē. *xviii.*

N Et m̄n̄g et
m̄lla quā fa
m̄ sed noīe p̄sta
rosi martim mē
de xp̄i ab eadem
tate multis astan
gaudio flentibz
Otra idem
tempus vi
queda quigur̄na
ab ip̄s ubeibz m̄
loū luce p̄uata:
virtutibz sancti
ur ad ipsius tun
fideur flagitauit.
adducta fuisse.
tate distassa. lun
tati s̄me mora r̄
gaudensq̄ et gra

gloriosi confessoris ubi mul-
ti egi sanantur accedens:
paumeto cū lacrimis et p̄
abq̄ p̄stermitur. Nec mora
spectante p̄plo dies ē d̄mica
erat. integrā a d̄no obtinu-
it sanitatem: et alterā die
gratulabunda ad sua recessit.

Eodem quoq̄ *Cam. xvij.*
die. alia palitica mu-
liere. longo om̄ mēbrozū
officio destituta: cū ad tumu-
lū sancti viri in grabato a
fidelibq̄ delata fuisset. xp̄us
per serui sui meita expul-
sa om̄ egritudine reparā
dignatq̄ ē. *Cam. xvij.*

Nec minq̄ eodē die pu-
ella quā facie noui-
m̄ sed noie nescimq̄: glo-
riose martim meitis ad la-
dē xp̄i ab eadem incolumi-
tate multis asstantibq̄ et p̄
gaudio flentibq̄ libeata ē.

Quarta idem *Cam. xvij.*
tempus virginicula
quedā quingentis noie.
ab ip̄is ubeibq̄ matris oca-
lorū luce priuata: auditis
virtutibq̄ sancti confessoris.
ut ad ipsius tumbā ducet.
fidelit̄ flagitauit. Quo cū
adducta fuisset. om̄ ceca-
tate distissa. lumē diu op-
tatu sine mora recepit:
gaudensq̄ et gratias agēs

sequenti die repedaunt ad sua:

Orientium *Cam. xvij.*
quoq̄ quenda puerū
palitico morbo diuialis defe-
tum. cū beati viri mausoleū
p̄mo corde et fide nō ficta
tetigisset. xp̄us ad meita
famuli sui magis magis
q̄ declaranda. expulso om̄
languore integre restituit
sanitati: et eadē die sub
pedibq̄ redit: qui maternis
fueat deperatq̄ officis:

Sub eodē *Cam. xvij.*
tempore gruntramq̄
bucelli. hoc nomē erat in-
firmo. per beatū martinū
virtutis diuie sumpsit re-
medium. Qui cum per
septennū fracti et arfacti
brachij officio friv̄staret.
cū alijs fidelibq̄ ad vigilias
sā confessoris martim p̄not-
taturus fide plens adueit.
Dūq̄ ingenti fletu et ge-
mitu oraret ut sibi placā-
tur et pristina redderet sa-
nitatē: repente compeit suū
diuū extendi brachium.
qd' longo tempe fueat ar-
uū. De quo eadē hora sana-
to. cuor vberime fluens:
gloriosū asstanti p̄plo et in-
solitū p̄biuit spectaculum.
Quātas tunc laudes mul-
tudo fidelū d̄no decanta-

ueit. q̄ns confessorē p̄conys
extulerit: lectori relinqui
mus estimandū: **xxix**

Quam mē cetera est
apud nos factū non
maius h̄ns que p̄d̄i. sed
tam clarum atq̄ illustre mi
raculū: ut nullū arbitror
in toto pago turopensi q̄
hoc uel non uideit uel au
diendo didiceit. nullū qui
obliuisti aliqua iacione po
tuit. Quidam rusticus
noīe herbertus de uico qui
dicat̄ nouicius. cū die me
dio tempe estatis purgaret
triticū in area: nuasus a
demone. spumans et euo
mens. exstians et fremēs.
post tridū amisit lingue
officiū. Cūq̄ nullū op̄no
per sex dies sumet cibum:
ad beati martini tumulū
a suis deducatur. Quo tac
to. tria simul ibi miracula
in momento xp̄us op̄atur:
dū neq̄ sp̄us effugatur.
lingue nexus enodatur.
ab om̄i homo languorē libe
ratur. Demde cū pro ḡa
rū actione ad capsam s̄i
confessoris ducetur: roga
bat circūstantes tū laycos q̄
presbiteros. ne hostē utiq̄
demonē post se uenire per
mitteret. **H**oc igitur sig
nū qd̄ breuit̄ iuxta fidem

uel p̄strinimus: toti ciuita
ti turopice ip̄o nariante in
notuit: **xxvii**

In festiuitate itaq̄ p̄thomas
tici stepham que estiuo tpe
celebratur. p̄m nocturnam
synagoga dei decantarent:
quidā palinax de uico qui
dicatur puteolus. per mul
tos annos om̄i membroū
officio destitutus. ad tumba
sā cū alijs q̄ pluribz exu
bans. diu optate redditus ē
sospitatus. **Q**uē alarius
de charantiaco uir nobilis
dñs eius. multiq̄ alij cū illo
utriusq̄ sexus et diuerse e
tatis intuetes et agnosten
tes: q̄tas ibi p̄ gaudio la
rimas fuderunt. q̄tas tibi
ihū bone gr̄as egerunt.
non ē nostre facultatis con
tere: **xxv**

Detri quoq̄ quendam
puerū. notis honest
ribz parentibz in confinio
ciuitatis aurelianensis p̄re
atū. quē morbo non natū
per biennium curauerat.
hec oculos ad celū leuare p̄
mittebat. uidi m̄ eodem
tempore erecto toto corpore
alacrit̄ deambulāe: uirtutē
q̄ sancti confessoris. p̄lis
undeatq̄ adueniens. p̄
ostensa incolūitate **xxvi**
manifestare.

Et minus
ab uibe
delatus. que
romes andrea
ter nutri foreat
u adaptauit: ju
solen attigit. ab
colomitate sanat

Et idem
tempus ali
noie gasserus. d
brūi debilitate c
cū a matre sua su
tū ad memoria s
retur: longe adh
ad ē quarto ab v
mliario. sensu s
diuine uirtutis r

Qui statim defra
cāli cui m̄sdeba
confessoris conato
m̄s̄m̄ aduēt: i
m̄fermitate. qua
fucit. nouāq̄ m̄
tē qua sibi xp̄us
mactum meita p̄
fidelibz in comū
na exposuit: **C**

Muerē quo
bimo cui n
remgadis. cū ad
am uiri dei acce
ret: in ip̄o ita
longe posita uisit
ens ex alto. **E**gre
de de domo sua
nariate didicim̄

N Et minus et alius pu
 er ab vrbe cenomān
 ra delatus. quē mgelgerius
 comes andertauorū. dilige
 ter nutrirī fecerat. et in fili
 ū adoptauit: ut sancti mau
 soleū attigit. ab eadem in
 colomitate sanatus ē. *Cap. xxvii.*

T Er idem *xxviii.*
 Tempus alius puer
 notē gufferius. diuina me
 brozū debilitate contractus.
 cū a matre sua super iumē
 tū ad memoria sancti addu
 cetur: longe adhuc positus.
 id ē quarto ab vrbe hac
 miliario. sensit sibi dari
 diuine virtutis remediū.

Qui statim descendēs de
 aiali cui mīdebat. ad locū
 confessoris conato gressu sa
 missimū adueit: uetustāq;
 infirmitate. quā p̄pessus
 fuerat. nouāq; incolumita
 tē quā sibi xp̄us per beati
 martini meita p̄buerat.
 fidelib; in cōmuni audie
 tia exposuit. *Cap. xxviii.*

M uerē quoq; de bar
 bimo cui nomē erat
 ymgardis. cū ad memori
 am vici dei accedē festina
 ret: in ip̄o itinere adhuc
 longe posita visitaui ori
 ens ex alto. Egressa siqu
 de de domo sua. sicut ip̄a
 nariūte didicim; ut ad vi

gulas sancti accurreret. oculo
 rū lumē qd longo tempore
 pdiderat. stupētib; qui co
 mitabāt eā in via recepit:
 duceb; sui itinēis ulterius
 non resprens. ad locū quē op
 tauēat puenit. Vbi oraa
 oē multis cū lacrimis fusa. da
 taq; sollempnē oblatioē: cū
 quicū actioē. septi die leta
 buda et incolumis ad sua
 remouit. *Cap. xxix.*

Quarta idem temp. due
 infelicissime mulieres
 quarū noīa memoria meā
 p̄teletūt. molestia fistule
 diu laborauerūt: perq; sep
 timane articulū. totā suis te
 plentes basilicā clamorib;
 viscera nostra calamitosis
 planctib; turbauerāt. De
 m; xp̄us pat̄ misericordie.
 earū misere et compassio
 nē. p̄stita illis parit̄ san
 tate sine imposuit. *Cap.*

Saha puella toti nr̄
 vicinitati p̄ diuina ceca
 tate cogita: ad tumbā s̄i
 dei cū lacrimis et p̄ab; per
 noctāb; post aliquos dies
 depulsis uetēib; tenebris.
 pegrinū lumē sub momē
 to recepit. *Cap. xxxi.*

N Et hoc p̄termittēdū
 estimo: qd̄ uenēbilū
 personarū relatioē me didi

ui p̄m̄m̄
 ti tudine
 notat: *xxvi.*
 festiuitate
 tris stephan
 celebratur. p̄m̄
 synagoga
 quidā palmas
 dicitur p̄tuler
 tos annos om̄
 offitio destitit
 fā ai alis q̄
 bans. diu capt
 sospitāt. Quē
 de charaphas
 dñs eius. mult
 vtriusq; seors
 tatis m̄m̄s et
 tes: q̄tas in p̄
 rimas fiderit
 ihū bone gr̄as
 non ē nostrē fan
 cer: *xxv.*
D Etri quos
 n̄q; parentib;
 cultatis aurea
 atū. quē moeb;
 per biennium
 nec oculos ad
 mittebat. v̄d
 tempore erecto
 alacrit̄ deamb
 q; sancti conf
 vnderat; adue
 ostensa incolum
 manifestare.

xxvii

xxviii

xxxi

asse gaudeo. Theophania
xpi famula. abbatissa mo-
nasterij beate et petre vir-
ginis marie. qd bellus mos
diat. religiosus muneibz
scm dei honoraē accipiebat.
Cum itaqz cereos quos ut
offerret ei ppararet.
ecclasticis ut assolet occu-
pata negocijs deferre tar-
daret. cūda eius famulo
noīe bosogono boni testi-
monij viro. beatus mar-
tinus per visum noctu ap-
paruit. Quem benigne
alloquens. blandaqz manu
capud eius demulcens. epa-
mēt fiat surge. ad dñam
tuā quantocius pfiacere.
dicesqz ex mea parte. qti-
nus munuscula que se mi-
chi datuā deuoueat. ulte-
rius reddere nō differat.
Quo dicto. cū bosogonus
euigilaret. et quid dñā sua
sancto confessorū pmissat.
pemitqz ignoraret. ad eam
uelocit̄ currit. et qd scūs
sibi dixeat cū lacrimis re-
uelauit. Bāmomalis qz
femā cū narūntis uerba
audisset. pmissiois sue
statim remittens. seqz
de negligētia sua redar-
gues. ut tandē uota cōplet.

cum festinatione uent. cere-
osqz quos iā confessorū pade-
spondēat. sollempnit̄
ei et deuote reddidit. **xxxv**

Sciens quidā **xxxvi**
iuuenis de territorio
pictauesi. cū arat̄ per-
dere ā nob aridū brachum
spe obtinēde sanitatis per
plurima sanctorū loca cir-
cumferens. nullū adhuc
labois sui fructū prepisset.
in uigilia sancti laurencij
qua dies dñica agebatur.
cū alijs fidelibz pia mēte
et fide deuota ad sepulchrū
benignissimi p̄is accessit.
Et cum factum fuisset.
mētis scī cōfessoris. sospita-
tem diu desideratā. omni
p̄lo in laudes xpi acclama-
te. eadem hora recepit. **xxxvii**

Eodem in **xxxviii**
chilomnus die. duo
iuuenes sūedi p̄it̄ et mu-
ti. quorū alt̄ dzogo uocato
de uico quē lauhānū noīant
alt̄ uēo dictqz emrim de alio
uico quē chamelhanū appel-
lant. mausoleū p̄ssimū
confessoris p̄ua fide certa-
tim deosculates. officium
lingue simul et aurium.
qd natuā eis negaueat.
mētis sancti uiri vna eadē

et hora perape me
Tem ipso die
quodam mulier
gardis de uico q
burgus. eodē quo
iuuenes infortun
ta. p̄uam cū eis g
adepta ē. **Ca. 11.**

Tem cū in sollemp
laurentij. andrea
de oratorio septen-
ages in nubilo rec-
tracta a matre ad l
fessoris puenisset.
in consp̄i p̄li ac-
tis. effigatis bene-
ter uinas sue gen-
ignota diem subit
p̄meruit. **Ca. 12.**

Sub ipso die n
quodam noīe
de castro qd tormar
uocant. contractor
deuoluit̄ per qnq
mesta. p̄ssimū p̄
tis p̄stine restituit
tati. **Ca. 13.**

Dolla quoqz
noīe eodem die p
eadem calamitate.
noīe famula sui lib
dignat̄ ē. **Ca. 14.**

Tem ipso die puer
fulco noīe de uico
mētis. longo temp

q̄ hora perape meruerūt:

Tem ipso die **Capitulum xxxviii.**
 quedam mulier nomine hilde-
 gardis de vico q̄ dicitur nouus
 burgus. eodem quo et p̄fati
 iuuenes infortunio dāpnata:
 parem cū eis grām a xp̄o
 adeptā ē: **Capitulum xxxv.**

Tem cū in sollempnitate s̄c̄i
 laurencij. andreas puer
 de oratorio septennium trīs
 igēs in nubilo recitatis.
 tructq̄ a matre ad locū con-
 fessoris puenisset: statim
 in consp̄cū ppli cū p̄uastā-
 tis. effugatis tenebris. in-
 ter vlnas sue gemitias.
 ignotā diem subito vidē
 pmeruit: **Capitulum xxxvi.**

Ab ipso die mulier
 quedam nomine ap̄ga.
 de castro qd̄ cormanacum
 vocant. contractorū artūū
 debilitate per q̄nquē m̄
 mesta: p̄ssim̄ p̄is mei-
 tis pristine restituta ē san-
 tati: **Capitulum xxxvii.**

Della quoq̄ de azay
 dacho hildegardem
 nomine. eodem die xp̄us ab
 eadem calamitate. ad ho-
 norē famuli sui libertate
 dignatq̄ ē: **Capitulum xxxviii.**

Tem ipso die puer quidā
 fulco nomine de vico s̄c̄i cle-
 metis. longo tempore de-

bilatatū pedē baculo carū
 ferens. mox ut tumbam
 sancti attigit. om̄i dolore
 caruit: et cū eo alius qui
 manus officium amiserat.
 sospitati redditus discessit:

Tem puer quidā **Capitulum xxxix.**
 de sublemaco iohānes
 nomine. q̄ annuo morbo fistule
 in brachio adeo confectus
 fuerat. ut cōsumptis putredie
 carmbq̄. eia coriosa uer-
 mbq̄ ossa abmtq̄ deaderent:
 ad tumbā sancti antistitis
 aliquis diebq̄ decubans.
 et d̄m̄ ih̄m̄ ut sui misere-
 retur. p̄fisis gemitibq̄ exo-
 rans. effugata peste mor-
 tifea. pristinaq̄ sanitate me-
 ritis beati martini integre
 recepta. p̄lo magna nobis
 maiora. sed suis maxima
 prebuit gaudia. **Capitulum**

T hoc etiā sunt
 amiranda et ubiq̄ p̄sonā
 da s̄c̄i confessoris merita:
 qd̄ non minq̄ absentes egros
 et longe positos. quā p̄n-
 tes et tumulto suo assistentes.
 si firmā fidē habuerint
 per xp̄i grām curare con-
 fuerunt. Ad hoc cōprobā-
 dū non minq̄ aut duo.
 sed plures deducāt in mediū:

Oariguus **Capitulum xl.**
 puer de faya uertigine

capitis. totusq; corpis mole-
stia vexabat. Per magis per
idem tempus puella p[ri]men-
gardis nomine de uico que huc
scias no[m]ant: maledicto uate
matris. ymo m[is]erabili dei
iudicio contractari manu[m]
mura[m] patiebatur. In itaq;
cum p[ro] ip[s]is parentes et p[ro]m
qui suu[m] fide p[ro]m uotum face-
rent. et eos ad locu[m] sancti
adducerent: adhuc longe
positi in via diu desideria
incolumitate a xpo per be-
atu[m] martinu[m] se p[re]p[re]sse
gratulati sunt. *Alm*

Sub ip[s]o tempore erat
apud salmutiu[m] castru[m]
mulier opulenta et nota
multas. sed nome[n] eius me-
moria fugit: que etia[m] con-
tractari palmaru[m] infortu-
nu[m] mactaret. Hec etia[m]
audita fama signoru[m]. que
per famulu[m] suu[m] xpus opa-
batur. cu[m] quadam nocte in loco
se recepisset. et uoto p[ro]p[ri]o
isset. ut septi die uita com-
te. ad uigilias sancti confes-
soris cu[m] oblatione digna p[ro]pe-
raret. repente obdormiit:
statimq; euigilans. tanta fa-
cultate manus renouatas
aperiuit. ac si in eis nulla
p[ri]us egritudine passa fuis-
set. Deinde facto mane ut
uotis faceret satis. locu[m] sa[m]c-

adit: ubi supra cu[m] lacrimis
oratione. exhibitaq; sollemp-
ni oblatione. leta et incolu-
mis ad sua recessit. *Alm*

Erat in chylomy
mulier nomine osanna
in confinio caynoms castru[m].
que diutina totius corpis i[n]
comoditate laborabat. Sed
et ip[s]a tantaru[m] uirtutu[m] audi-
ta potentia. cu[m] ad memoria[m]
sancti gra[m] recuperade inco-
lunitatis. pedib[us] suis ue-
nequiret: uehiculu[m] sibi p[ro]
patal fecit. Et cu[m] ascende-
re uoluisset: eadem hora diu-
ne uirtutis sensit sibi ade[m]
remedi[u]m. Demq; relicto ue-
hiculo. gressu conato ad se-
pulchru[m] beati martini leta
bunda cu[m] oblationib[us] uenire
non distulit: sanitatis me-
ritis sancti antistitis sibi
diuinitus p[ro]stita. p[ro]p[ri]o cura[m]
stanti ex ordine retulit. *Alm*

Olufridus *Alm*
quoq; puer. de uico q[ui]
blerentiach dicitur: ab eadem
calamitate. eode[m] tempore
inuentu[m] sa[m]c[t]i confessoris sub
momento liberatus est.

De idem *Alm*
tempus femina quada[m]
demonstrata castru[m] nomine
p[ri]me gardis fracti et ardu-
lacteri infortuno. per qu-

quem d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m
li. materia[m] mira[n]du[m]
Cunctis signu[m] de
noctib[us] ad eius m[en]-
tu[m] multo fletu et g[ra]-
tinue uigilatis: ta-
ntu[m] uisitati e[st].
si illius esse redm-
uems repletis. ne-
nouatis. finto me-
it: suu[m] corpi no[n]
q[ui] alteri ad usus n[on]
postea m[is]eruit.

Nec magis eod[em]
ouer quida[m] d[omi]-
nomen e[st] senterius
detenti in modo.
gru[m] diuina adeptu[m]

Sed et puella
no[m]e[n] menoldu[m]
to que munitu[m] cadu[m]
quadam nocte est uo-
du[m] cu[m] messorib[us] in
est. repente cospe-
rimos sp[irit]us in spe
armatoru[m] super se d[omi]-
et se uehement[er] opp[ro]-
Qua horrenda uis-
rita: eade[m] hora u[er]-
da p[er]ta amittit. *Alm*
post septimanaru[m] a-
ad unu[m] sa[m]c[t]i dedit
magis in laudes xpi
li eius martinu[m] os a-
q[ui] sibi demonu[m] terri-
fices. diuina p[ro]-
tius fecit. *Alm*

quem dāpnata: beato p̄su
 materia miraculi p̄buit.
Tunctis siquidē vmb̄ mēsis
 noctibꝫ ad eius mausoleū
 cū multo fletu et gemitu cō
 tinue vigilatis: tandē diu
 nity visitata ē. Brachium
 ei illius osse redmtegrato.
 vems repletis. neruis re
 nouatis. finto mense reuix
 it: suoz̄ corpi nō segmuis
 q̄ alterū ad vsus necessariōs
 postea m̄strauit. *xlvi.*

Et minꝫ eodē tempe
 puer quidā de vico cui
 nomen ē senterius. eodem
 detentꝫ m̄comodo. simlē
 grām diuīty adeptꝫ est:.

Sed et puella *xlviij.*
 noīe menoldis de cas
 tio quē munticadū noīant.
 quadā nocte estiuo tempore
 dū cū messoribꝫ in area qui
 esset. repente cōspexit teter
 rimos spūs in spē militum
 armatorū super se discurrē.
 et se uehement̄ opprimere.

Quia horrenda visio ē exte
 rita: eadē hora usum loquē
 di penitꝫ amisit. Cum vero
 post septimanariū circulum
 ad tumulū s̄i deducta fuisset:
 mox in laudes xpi et famu
 li eius martin̄ os aperuit.
 qd̄ sibi demonū terribilis ef
 figies. diuina p̄missione cō
 cluseat. Hoc etem putamꝫ

factū: ut opa dei per beatū
 sacerdotē in ea manifestaret̄.

Das quoqꝫ *xlviij.*
 puellas. quarū alterā
 leugardis de vico cui nomē
 hespematꝫ. altea v̄o de castro
 qd̄ uilenshatū nūcipat: ille
 qui oīa bene fecit. vna eadēqꝫ
 hora surdas parit et mutas.
 ad honore famuli sui fecit au
 die et loqui. **P**nde q̄tas ibi
 plus de diuersis regionibꝫ
 ad meōnā sancti confessoris
 aggregatꝫ. aratorū laudes p̄
 solueit: nullꝫ narrādo exple
 re ualebit mortaliū. *xlviij.*

Tem ip̄o die puerū quendā
 gildelmū nūcipatū. de castro
 qd̄ prulliatꝫ uocatur. cui totū
 tergū gibbꝫ deformis in spina
 succrescens opprimebat: dñs
 misericordit̄ visitāe dignatus
 ē. Cū ei ab v̄eo matris eet
 toto corpe curuus: sublato gib
 bo. uenustate forme quā sibi
 natyā negauerat. per beatū
 martinū in nouatꝫ et erectꝫ.
 p̄ gaudio flente plebe et gin
 tiās agente sub momēto rece
 pit:.

Tem septi die puella noīe
 iohanna de vico q̄ apuantu
 rus dicitur. debilitate cōtin
 ti corpis bienno dāpnata: pal
 marum et genuū officium
 coacta uerteat in usum pedū.
Nox uēo ut ecclesia beati
 martin̄ p̄uō corde et fide nō

ficta ingressa ē: in medio
turbe arāstantis repente sa-
mtatis diu optate munere
per beati martinū letifica-
ta ē: *ly.*

Tem ipō die puer quidā noīe
bernardus de castro motessau-
ro mō modo graui uexatus:
parem diuinū mupis grām
se premississe gratulatus est.

N Et hoc *ly.*
pter mittendū estimo:
qd multis fidelibz notū esse
non dubito. Quidā infan-
tulus infirmata uesica calca-
lōsus erat effectus. Hic a ma-
tre sua spe obtinende samita-
tis: ad sepulchrū sancti uiri
delatus ē. Cumqz totā noctē
illā mīmīs artatus doloibz
dixisset insomnē: solus
mortis p̄stolabat^r aduētum.
Demz facto mane: mīm-
net ei conatus eicēde urine.
Qd mater ut cōpēt. sta-
tim manū uirgule paruu-
li sui supposuit. eiectūqz in
star fabe calcaulū subsequēte
urina suscipiens. planctū
in gaudiū lacrimas et lau-
des conuertit: et eadem
hora cū rediua sobole ad
ppria remeant: *ly.*

Repositis at paucis diebz
puella quedā uiuargandis
noīe. de oppido quodā in pa-
go bituricensi sito. qd pa-
ludellū appellat. ab ipis cu-

nabulis oculorū luce fraudata
postqz sancti confessoris
tumulū osculā meruit. de
pulsis ueteibz tenebris. corā
omibz qui ibi aderant. fauē-
te deo clarissimū sub mōmē-
to visum recepit: *ly.*

D Ende precedente tempore
duo pueri. quorū unus
de oppido castellione nūcu-
pato. noīe petrus. alē uēo
de uigilo cui nomē est luca-
cus territorio bituricensi.
wilhelmus et ipē nūcupat.
ambo mīmūdorū spiritū
infestacōe horribilit^r uex-
ati. dentibz uehemēt^r strī-
debāt: et semetipos et oēs
sibi appropinques mōsibz di-
laceabat. Quā ob rem fu-
mbz astricti sensu fundit^r
p̄dito. ad locū ubi corpus
s̄i uiri uenēat^r. non sine
magno labore adducti sūt.
Qui per aliquot dies ibi
dem commorati: dño mi-
serante et beato martino
intercedēte a malignorū
spiritū inibz liberati. sen-
su recepto ad ppria icolumēs
sunt reuersi: *ly.*

Quā idem tempus.
duo fabri quorū alē
de castello busentiaci rober-
tus nūcupat. alter de ar-
geio uocitatz gaufridus:

beatus longo tempo-
factis. mīmibz contu-
dine orofitā. sed n-
uolūte uocabat. *ly.*
si p̄bō et notis ad t-
uōs dei aliq̄tis no-
p̄bōis: optate post-
mī fantā una et ea-
bea uale sint restitū-
Et hoc s̄lō *ly.*
Dum p̄ro qd m-
dū multū factū s̄-
f̄la cuiusdā mulier-
p̄mā ciuitate. febr-
de s̄tensa uexabat^r.
cū uis uapōis accē-
dite medullas corpū
s̄mp̄t. ut m. ea s̄p-
n̄ nulla remanēt. s̄ d-
n̄ conelamata sequēt^r.
Qd p̄uro? Medico-
mōa s̄brūgunt: s̄-
n̄s m̄rē referat. *ly.*
uiri totā spem cō-
mō: tollit corpus tā fe-
uimū gūmme. Cūqz
mōs ammonēt^r ut a-
d gemitō sepulchrū p̄-
ar: s̄de plena sobolis
uferas membra p̄mō-
dūmū hōis dī. s̄e
et uolūte accūrit. *ly.*
cūpōta orandē s̄mū-
dūcōe: p̄mū puella
dolece effugato. totus
lūmē corpus. beato me-
t̄ martino. s̄e m. mōmē

brachijs longo tempore aut
factis. manibus contractis
diuine orationi. sed non
voluntate uacabat. Isti ergo
cum precibus et uotis ad tumu-
lum hominis dei aliquot noctibus
vigilans: optate post bien-
nium sanitati una et eadem
hora pariter sunt restituti.

N Et hoc sile. **lvj.**
Dum puto quod in con-
spici multorum factum scio.
filia cuiusdam mulieris in
tuomica ciuitate. febrem ig-
ne succensa vexabat: et ita
estiuatis uaporis accensio pu-
ellule medullas corporis con-
sumpsit. ut in ea spes vi-
te nulla remaneret. sed despe-
ratio conclamata sequetur.
Quod plura. Medicorum re-
media subtrahunt: solus luc-
tus matri reseruat. Que ad
beatum virum totam spem conuer-
tens: tollit corpus iam ferre ut
diximus euamme. Cuius a-
multis ammonetur ut cada-
uer eximere sepultura para-
ret: fide plena sobolis sue
deferens membra per mortua
ad tumulum hominis dei. flens
et euulans accurrit. Ibi
exhibita oratione simul et
oblatione: perituis puella omni
dolore effugato. totius mor-
tuitate corporis. beato media-
te martino. se in momento

recepisse gaudia est. **lvij.**
Item huic simile non deo
reticere miraculum. Ipso die
alia mulier apud ponte chari-
lugebat puellum iam minime
te mortis articulo desperantem.
Cumque et infans solam morte
operiret. et mater de sepultura
ipsius iam cogitaret: ammonet
a fidelibus. quatenus infantu-
lum deuouens ad memoriam san-
cti viri afferret. Quod cum fecisset:
et puellum sanitatem recepit.
et mater cum sobole ad sua leta-
bunda repedauit. **lvij.**

Multa quidem miracula
pretermittimus que vidi-
mus et audimus: ne lectori
fastidium face videamur. Que
autem scribimus coram deo testi-
ficamur: quod ad sancti ponti-
ficis venerabile memoriam.
quod sepe inbecillum sanat infir-
mitates plurimorum. Cecis
quippe restituit visus. illis
quod ipse mundus aut datur no-
uus aut reddit perditis: oco-
sis surdorum auribus fugata in-
sensualitate tribuit proprio se-
su ut manus pedesque mor-
bo debilitati optato restitui-
tur officio: reparant palati-
a renouantur aridi a demoni-
bus liberantur energumini.
Sed quid moramur in sin-
gulis? Enumeret sanitates
cum vacat enumerare infirmos.

tates: dicat remedia. qui potest dicere incommoda. Ut omnia compendiose concludamus: qui plenus fide ad tumultum eius incommoditate qualibet affectus accessit. opem sanitatis quam digne et salubriter expectat diuinitus optinuit. Sed nunc ad miraculorum gratiam reuertamur: *lxv.*

Uodum est nomen pro quo ubi iacebat quidam egrotus hugo nominatus. In itaque multis diebus toto corpore debilitatus. sepius a proximis est ammonitus. ut auxilium beati martini proprio corde imploraret: sepius ei tota deuotione committeret. Quorum suggestionibus ille iam morti propinquus ad quiescens: mox ut beato viro sese firma fide deuotus. paulatim morbo recedente cepit conualescere. lecto quoque relicto deambulare. Septima die aggrediens iter ut ad medietatem viam dei uenire temptaret: tantam in ipso itinere diuinitus adeptus est fortitudinem. ac si nullam prius passus fuisset egritudinem: *lxvi.*

Et ope procerum de tribus prodropias rem gloriosam memorie thesaurum commendat. Isti siquidem diuersis in locis positi. eodem incommoditatis genere detenti: auctis prodropico morbo artu

bus tumefactis. recuperande aliquam sanitatis spem amiserunt. Ex quibus primus ex de pago cenomaniensi ex oppido malicorma nuncupato. secundus iohannes de puncia andegauensi ex vico quem burgulum vocat: tertius de territorio pictauesi de burgo que vulgari sermone eschibiliacum nominant. Tres igitur isti proceri uoto saluatoris demeriti. ut sibi sanitatem mentis beati martini indulgerent iugiter flagitantes. diuersis punctionibus sicut super taxum mus constituti. proceri spiritualis medicine gratiam consecuti sunt: *lxvii.*

Eodem nichilominus die. quedam mulier nomine maria. ab eadem qua et tres prefati viri incommoditate liberata est: *lxviii.*

Quia idem tempus. alia feria procerum. de castro locha. muta. surda. et ceca: sub vno momento medicante sancto. visum. auditum. et lingue officium diuinitus recepit: *lxix.*

Wilhelmus quoque procerum puerulus ex oppido cui nomen est mons taurinus orundus: cum iam procerum te morbo morti esset vicinus: mater morientem filium mentis

beat. martin. totu den
com milt. Ed. cu fer
qu mechs fauribz ian
batur. statim. vite dor
e. *Exta gregorij*
de mactam ebi et cefe
de molis salubis conu
Estat lu
terius: fa
npiens et
ortutes.
vicia auu
nqz gallie filius gra
oprobz: qui tale ted
corrent. ut spu solo p
tate. Pare at eius
se dms arrane secte v
in molis loci subdiden
ed et regio illa plus se
die quinae a lepra
deat. Camp rex vid
reguen flum in ext
dat sus. Martinus
qu in galls dicit m
fulgore virtutibz: cu
quos dignois vix fu
enerat. Cu aunt.
nolue fidei pfm paste
tam in corpore positu
verant: afferens fili
ta via et sco spu equa
suspensa nel ompote
volut. Sed et nuc
sco locutus: assiduis
fays non cessat plebi
quidare. Qui ait. Si

71
beati martini tota deuotione
commisit. **Q**uod cum fecisset:
qui mortis faucibus iam tene-
batur. statim vite donatus
est. **Textus gregory in libro
vite archiepiscopi de miraculis
sancti martini episcopi et confessoris.
De gallis sudibus conuersis:**

Omnis lingua
sterilis: tantas
cupiens enarrare
virtutes. **C**ha-
raria cuiusdam
regis gallicie filius grauiter
egrotabat: qui tale tedium in-
curreret. ut spiritu solo palpi-
taret. Pater autem eius fetide
se illius arriane secte vna-
cum incolis loci subdiderat.
sed et regio illa plus solito
quam alie prouincie a lepra for-
debat. Cumque rex videret
virgum filium in extremis
diat suus. **M**artinus ille
quem in galliis dicunt multas
effulgere virtutibus: cuius
queso religionis vir fuit
enarrate. **C**ui auunt. **C**a-
tholice fidei populum pastoralis
cura in corpore posita gu-
bernauit: asserens filium
cum patre et sancto spiritu equali
substantia uel omnipotentia
venari. **S**ed et nunc celi
sede locatus: assiduis bene-
ficijs non cessat plebi prae-
iudicare. **Q**ui ait. **S**i hec

vera sunt que profertis. distan-
tiant usque ad eius templum
fideles amica multa munera
deportantes: et si optinent
mei infantuli medicinam.
inquisita fide catholica que
ille credidit. credam. **P**ensa
to ergo auro argenteoque ad fi-
lium sui pondus. transfert ad
venerabile locum sepulchri. **Q**uo
plati. oblatiis muneribus exo-
tant ad beatum tumultum pro-
egrotato. **S**ed infidente adhuc
in patris pectori secta: non
continuo integram recipere
meruit medicinam. **R**euersti
autem nunc: narrauerunt regi
se multas virtutes ad beati
tumultum vidisse dicentes. **C**ui
ait non sanauit filium tuum
ignoramus. **A**t ille non intel-
ligens non ante sanari posse
filium nisi in se equalitate cum
patre credet. **X**pium in honore
beati martini fabricauit
mirro ope ecclesiam: expedita
que proclamant. **S**i suscipere
mereor viri iusti reliquias:
quodcumque predicauerit sacerdo-
tes credam. **E**t sic iterum
suos dirigit maiori cum mu-
nere. **Q**ui venientes ad bea-
tum locum: reliquias postulabant.
Cumque eis offerrent. ex con-
suetudine dixerunt. **N**on